

Τομέας Μελισσοκομίας

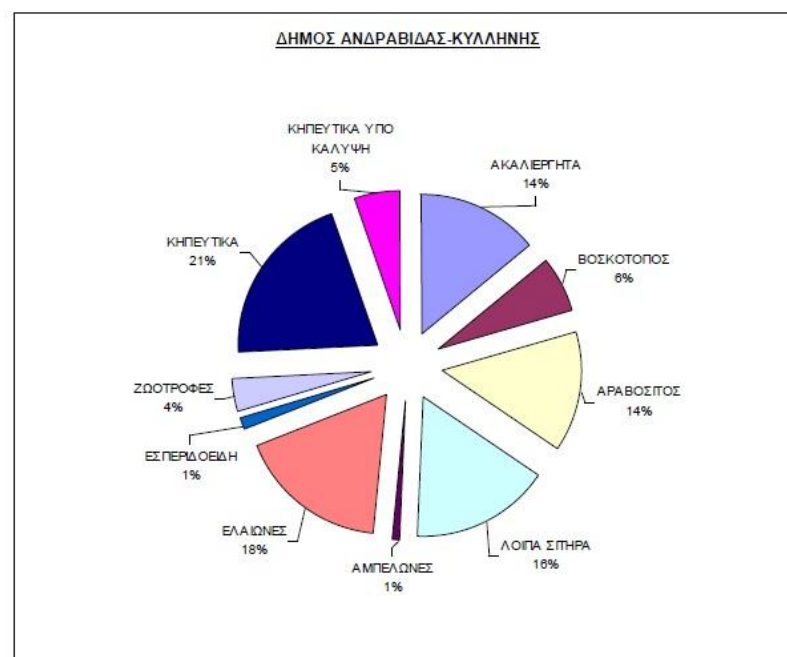
Η μελισσοκομία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής για τη Χώρα μας. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στον κλάδο της μελισσοκομίας υπάρχουν περίπου 24.580 εκμεταλλεύσεις.

Απ' αυτές μόνον οι 3.000, περίπου 12% του συνόλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως επαγγελματικές. Οι επαγγελματίες μελισσοκόμοι κατέχουν περίπου 400.000 κυψέλες δηλαδή το 29% του συνολικού αριθμού των κυψελών. Ο συνολικός αριθμός κυψελών στη χώρα μας, ανέρχεται σε 1.380.000 περίπου. Παράγονται, πανελλαδικά, κατά μέσο όρο περίπου 12.000 τόνοι μέλι το χρόνο. Η μέση ετήσια απόδοση ανά μελίσι είναι 8,7 κιλά. Θεωρείται χαμηλή αλλά υπάρχουν περιθώρια αύξησής της. Πρέπει να σημειώσουμε ότι παρουσιάζονται μεγάλες διακυμάνσεις στη παραγωγή μελιού ανά μελίσι, γεγονός το οποίο οφείλεται στη μη σωστή εκτροφή των μελισσοσμηνών και σε άλλους παράγοντες.

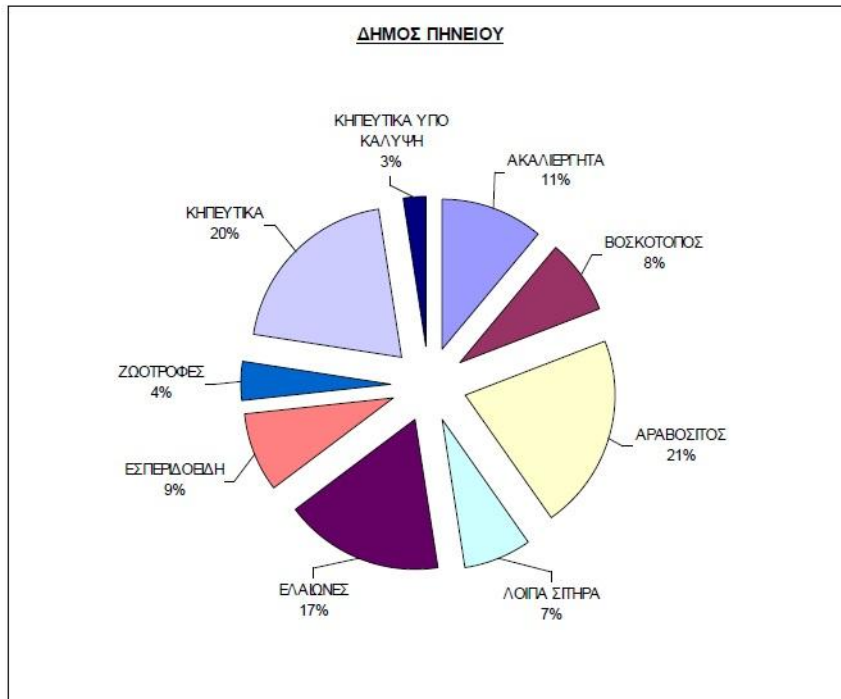
Στη χώρα μας καταναλώνονται περίπου κατά μέσο όρο 16.000 τόνοι μέλι το χρόνο. Απ' αυτούς κάθε χρόνο οι 4.000 τόνοι εισάγονται από διάφορες χώρες.

Παρουσιάζει λοιπόν αυτάρκεια σε ποσοστό 75% περίπου. Δεδομένης της ελλειμματικότητας στο μέλι,

Διάγραμμα 12. Κατανομή των κυριότερων καλλιεργειών στο Δήμο Ανδραβίδας-Κυλλήνης.

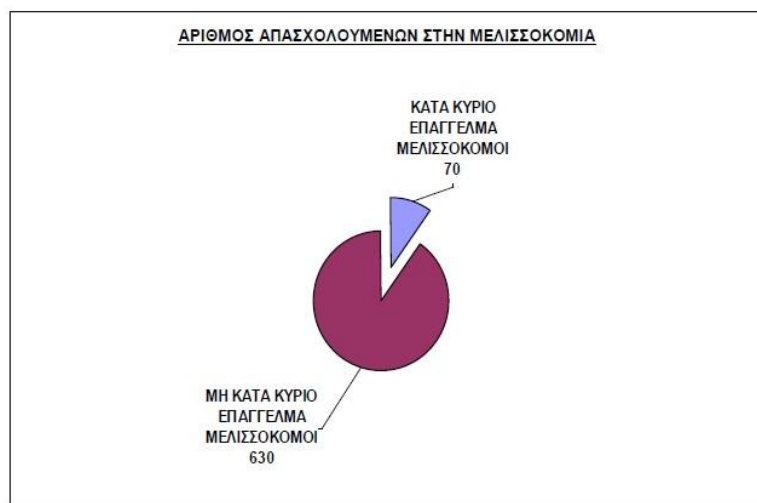
τόσο στην Ελλάδα όσο και την Ε.Ε., υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης του κλάδου της μελισσοκομίας στη χώρα μας.

Διάγραμμα 17. Κατανομή των κυριότερων καλλιεργειών στο Δήμο Πηνειού.

Ακόμη πρέπει να τονισθεί ότι η ποιότητα του ελληνικού μελιού είναι ανώτερη λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών παραγωγής του (χλωρίδα, κλίμα, έδαφος) σε σύγκριση με άλλες χώρες. Έτσι το ελληνικό μέλι είναι περιζήτητο και οι δυνατότητες αύξησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων γι' αυτό και για τα υπόλοιπα

μελισσοκομικά προϊόντα είναι πολύ μεγάλες. Γενικά πάντως, είτε ως αποκλειστική είτε ως δεύτερη απασχόληση, η μελισσοκομία είναι ένας κλάδος της αγροτικής οικονομίας που συμβάλλει σημαντικά

Διάγραμμα 46. Κατανομή του αριθμού των απασχολούμενων στην μελισσοκομία στο Νομό Αχαΐας.

στο εισόδημα των γεωργικών και μη οικογενειών.

Στο Νομό Ηλείας ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων στο τομέα της μελισσοκομίας είναι διακριτά μικρότερος σε σύγκριση με τους άλλους δύο Νομούς της περιφέρειας. Συγκεκριμένα, οι ενεργοί μελισσοκόμοι ανέρχονται στους 381, ενώ ο αριθμός των κατεχόμενων κυψελών ανέρχεται σε 43.621 κυψέλες ευρωπαϊκού τύπου και 99 κυψέλες εγχώριου τύπου.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της μελισσοκομίας σήμερα είναι τα εξής:

1. Στην πλειοψηφία της (περίπου στο 90%) ασκείται από μη κατά κύριο επάγγελμα παραγωγούς (γεγονός βέβαια που, είτε με τη δραματική ύφεση και την αντίστοιχα δραματική αύξηση της ανεργίας, είτε με την μείωση του συνολικού εισοδήματος από άλλες πηγές, δύναται να ανατραπεί).
2. Η μελισσοκομική παιδεία μεταφέρεται κυρίως, είτε μέσα από την οικογένεια, είτε μέσα από το κοινωνικό δίκτυο των παραγωγών.
3. Η μελισσοκομική παράδοση είναι διαδεδομένη (όπως φυσικά ισχύει για οποιαδήποτε αγροτική δραστηριότητα) στις περιοχές που η μελισσοκομία ευνοείται (κυρίως ορεινές και ημιορεινές περιοχές), είτε λόγω της μελισσοχωρικότητας της περιοχής, είτε γιατί οι κάτοικοι της προέρχονται από αυτές. Η μελισσοκομική χλωρίδα μας χαρακτηρίζεται από την βιοποικιλότητα της παρόλο που η μελισσοχωρικότητά της χρίζει περαιτέρω μελέτης. Η παραγωγή μελιού βασίζεται κυρίως στα παρακάτω μελισσοκομικά ενδημικά φυτά:

- _ Λεβάντα (*Lavandula* sp.)
- _ Οξαλίδα (*Oxalis pes caprae*)
- _ Μολόχα (*Malva silvestris*)
- _ Κουμαριά (*Arbutus unedo* L.)
- _ Ρείκι Φθινοπωρινό (*Erica verticillata*)
- _ Πολύκομπος (*Polygonum* sp.)

- _ Αρμυρίκι (*Tamarix* sp.)
- _ Ακονιζιά – Σκοτζάρι (*Inula viscosa*)
- _ Ακακία (*Robinia pseudacacia*)
- _ Αμυγδαλιά (*Prunus amygdalus*)
- _ Ασφόδελος (*Asphodelus microcarpus*)
- _ Ασφάκα (*Phlomis fruticosa*)
- _ Αγριολεβάντα (*Lavandula stoechas*)
- _ Δενδρολίβανο (*Rosmarinus officinalis*)
- _ Λαδανιά (*Cistus cretica*)
- _ Βρούβα - Λαψάνα, (*Hirschfeldia incana*)
- _ Παλιούρι, (*Paliurus spina-Christi* Miller)
- _ Ευκάλυπτος, (*Eucalyptus globulus*)
- _ Αγραπιδιά, (*Pyrus amygdaliformis*)

με σημαντικότερο την

- _ Ελάτη (*Abies alba* και *cephalonica*)

Η παραγωγικότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις κλιματολογικές συνθήκες, την επάρκεια σε νερό και τη μελισσοχωρικότητα της περιοχής (σε ακτίνα έως 1.000 μέτρων). Τέλος, τα οφέλη από τη άσκησή της πέραν των προϊόντων της (μέλι, βασιλικός πολτός, γύρη, πρόπολη, κερί, δηλητήριο της μέλισσας) είναι κυρίως από την επικονίαση των 60-70% του συνόλου των φυτών.

Ενώ η μελισσοκομία σε πείσμα των καιρών δείχνει να αντιστέκεται και στηρίζει το εισόδημα των παραγωγών μας, ελλοχεύει ο πληθωρισμός παραγωγών και κυφελών που χωρίς την κατάλληλη υποδομή θα διαψεύσει τις προσδοκίες των παραγωγών και θα υποβαθμίσει το προϊόν. Εδώ η πολιτεία μπορεί να

συμβάλει με συνωδά μέτρα τα οποία θα την ενδυναμώσουν και την προφυλάξουν:

1) Η διερεύνηση κινήτρων για δημιουργία ομάδων παραγωγών, είτε διαμέσου συνεταιρισμών είτε αυτόνομων, θα πρέπει να αποτελέσει τον πρώτο και τον κύριο στόχο για το μελισσοκομικό κλάδο. Οι συνεργασίες σε επίπεδο ευέλικτων ομάδων παραγωγών είναι μονόδρομος προκειμένου:

- Να μειωθεί το κόστος παραγωγής (ορθολογικότερη χρήση των συντελεστών παραγωγής).
- Να βελτιωθεί η τυποποίηση, συσκευασία και διαφήμιση του προϊόντος, προκειμένου να πληροί τις οδηγίες του επερχόμενου κώδικα τροφίμων (Codex Alimentarius), η οποία σε αντίθετη περίπτωση θα ελέγχεται από μεγάλες επιχειρήσεις με ανάλογο αποτέλεσμα για το μέσο παραγωγό.
- Να επιτρέπει τη διαφοροποίηση των παραγωγών στη συστηματική παραγωγή και άλλων προϊόντων κυψέλης όπως βασιλικός πολτός, γύρη, πρόπολη, κεριά κ.α.
- Η συλλογικότητα αποτελεί την απάντηση των μικρών και μεσαίων παραγωγών στην κυριαρχία των μεγάλων εταιρειών που δημιουργούν ολιγοπώλια τόσο στην Ελλάδα αλλά και παγκόσμια, όπως αποδεικνύει τόσο η συνεταιριστική μας ιστορία όσο και η παγκόσμια πρακτική.

2) Κατοχύρωση μελιών ΠΟΠ και ΠΓΕ δεδομένου ότι μόνο το μόνο το «Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια» έχει κατοχυρωθεί ως ΠΟΠ, το οποίο έχει εφάμιλλα χαρακτηριστικά του μελιού Ελάτης Παναχαϊκού και Ερύμανθου της Π.Ε. Αχαΐας.

3) Εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας μέσω της δημιουργίας μελισσοκομικών πάρκων όπου θα προωθηθεί:

- Η βιολογική παραγωγή μελιού, στα πλαίσια των Κανονισμών 834/2007 του Συμβουλίου για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και 889/2008 της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007.

- Η μελισσοχωρικότητα της περιοχής.
- Θα μειωθεί η ανάγκη των μετακινήσεων των κυψελών.
- Ο αγροτουρισμός.

Ο δε εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας επιδοτούταν κατά το παρελθόν διαμέσου της δράσης τεχνικής στήριξης του ΥΠΑΑΤ ενώ μια επικαιροποιημένη μελέτη επί του θέματος θεωρείται αναγκαία.

4) Προστασία της ονομασίας του ελληνικού μελιού με εντατικοποίηση των ελέγχων. Ταυτοποίηση αμιγών ελληνικών μελιών πεύκου, ελάτης, καστανιάς, ερείκης, θυμαριού, πορτοκαλιάς, βαμβακιού, ηλίανθου.

5) Διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων με θέμα:

- Τη βιολογική μελισσοκομία.
- Την αναγκαιότητα και τα οφέλη των ομάδων παραγωγών.
- Τα νέα δεδομένα και τους τρόπους προσαρμογής της τυποποίησης του μελιού στα πλαίσια του κώδικα τροφίμων (Codex Alimentarius).

Πηγή: Καλλιεργητικό πλάνο Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Πάτρα 2012